

STRUČNÉ SHRUTÍ SOUČASNÉ SITUACE

11. 7. 2019

MILION
CHVILEK PRO
DEMOKRACII

Ještě neusedl zvířený prach Letenské pláně a už se začínají znovu stahovat mračna.

Prezident nerespektuje výsledky svobodných voleb a právo ČSSD vybírat vlastní ministry. Prezident porušuje Ústavu, konkrétně článek 74, v němž stojí: „*Prezident republiky odvolá člena vlády, jestliže to navrhne předseda vlády.*“ Předseda vlády to navrhl už dávno (na konci května), ale prezident stále nekoná. Tvrdí, že Ústava mu nedává žádnou lhůtu. Taková argumentace je absurdní. Podle všech ústavních právníků i podle předsedy Ústavního soudu je lhůta jasná: bez zbytečného odkladu. Jinak nedávají pokyny v Ústavě smysl. Není možné odkládat plnění ústavních nařízení třeba až za rok, za dva nebo také na nikdy. Odvolá. Bezodkladně. Tečka.

Namísto toho prezident dál proklamuje: neodvolám. Trhá tím na kusy nejvyšší a nejdůležitější zákon země a porušuje prezidentský slib: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj úřad budu zastávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.*“

Rozklad demokratických institucí pokračuje. Jak je to možné, proč to prezident dělá, co se s tím dá dělat a jaké to bude mít důsledky?

Asi nic nevysvětluje současnou politickou situaci tolik jako jednoduchá rovnice: čím slabší premiér, tím silnější prezident. A jelikož máme nyní nejslabšího premiéra v historii, máme také nejsilnějšího prezidenta v historii.

Miloš Zeman chce být co nejsilnější. Nespokojí se s žádnou jinou rolí než s tou hlavní. Chce vládnout. To je důvod, proč od začátku až dosud opakuje stále stejnou věc: premiérem podle jeho gusta je Andrej Babiš. Proč Andrej Babiš? Protože jako obviněný premiér ve střetu zájmů se prezidentovi náramně hodí. Je snadno vydíratelný. Je závislý na podpoře od prezidenta. Babiš se chlubí, že je obchodník, ale skutečným obchodníkem je Zeman. Za to, že je premiér, musí Babiš tvrdě platit. Na své si tak přijdou komunisti, Okamura, ale zejména Zeman. Ten (a jeho okolí) dokáže zobchodovat cokoliv. Teď už o tom mluví zcela otevřeně a vzkazuje: „*Uvidíme, s jakou nabídkou premiér přijde.*“

Za normální situace, kdybychom měli silného a nezávislého premiéra, bylo by na stole jednoduché řešení. Premiér by podal na prezidenta tzv. kompetenční žalobu, či ještě spíš Ústavní žalobu pro hrubé porušení Ústavy (podle ústavních právníků Kysely a Kudrny jsou kompetence prezidenta a premiéra v tomto případě krystalicky jasné a není třeba o ně vést spor). To ale Babiš nejspíš neudělá, protože se prezidenta bojí. Miloš Zeman ho má v hrsti.

Čeho se Zeman snaží dosáhnout? Vzhledem k tomu, jak otevřeně ponižuje ČSSD, je zřejmé, že se ji snaží z vlády vystrnadit. Proč? Protože ji chce ve vládě nahradit svými lidmi. Jako o nejpravděpodobnější variantě řešení „Zemanem uměle vyvolané krize“ se nyní mluví o tom, že prostě z vlády odejdou někteří ministři za ČSSD a Babiš se Zemanem vládu tzv. rekonstruuje – tedy dosadí Zemanovy lidi (a získají podporu od KSČM a SPD). Je možné i to, že to samé chce i Babiš a celý spor s prezidentem je jen na oko. **Každopádně se hraje o hodně.**

Pokud se to stane, vznikne tím jakási Opoziční smlouva 2. Mocenský pakt AB-MZ získá navíc Ministerstvo vnitra a spolu s ním velký vliv na policii a tajné služby. Útoky na BIS přitvrdí. Pak tu máme Ministerstvo zahraničí. Lze očekávat, že významně posílí rusko-čínské vlivy a směřování ČR na východ. Pak tu máme strategické zakázky, jejichž výsledky budou mít dalekosáhlé důsledky pro příští desítky let. Hlavní ambice

Miloše Zemana? Přihrát dostavbu Temelína a Dukovan ruskému Rosatomu – stejně jako to udělali Maďaři, k nimž se jel Miloš Zeman nedávno inspirovat. Co na tom, že se Maďaři kvůli nevýhodným smlouvám a půjčkám stali na dlouhá léta vazaly Ruska. Brzy se bude rozhodovat také o budování vysokorychlostních internetových sítí 5G, což je strategicky důležitá infrastruktura. Zde bude prezident kopat za zájmy čínského Huawei. A třesničkou na dortu bude snaha prosadit megalomanský kanál Dunaj-Odra-Labe, který již tak zdevastované krajině zasadí ještě větší ránu. V těchto zakázkách budou lítat sem tam stovky miliard a budou mít obrovský vliv na budoucí směřování naší země.

Konečně je třeba zmínit, že opoziční smlouva AB-MZ podporovaná komunisty a SPD může během dvou let zcela zničit veřejnoprávní média (Miloš Zeman o tom ostatně mluví veřejně a se zalíbením). Zapomenout nesmíme ani na možné osedlání justice, k němuž je už nakročeno. **Kde skončí nezávislá justice a nezávislá veřejnoprávní média, tam končí férová politická soutěž.**

Podtrženo sečteno: jde o hodně. Pokud Miloš Zeman neustoupí a nezačne dodržovat Ústavu a pokud Andrej Babiš situaci adekvátně nevyřeší (Ústavní žaloba či alespoň výměna ministerstva kultury za jiné ministerstvo pro ČSSD), tak společně nejspíš vytlačí ČSSD z vlády. A pak teprve začne ta pravá jízda, nové dělení moci a nová OPOZIČNÍ SMLOUVA. A vládnout bude prezident.

Pokud toto nastane a začnou se naplňovat výše popsané hrozivé scénáře, pak budou na místě opravdu pořádné demonstrace. Prezident i premiér byli sice demokraticky zvoleni, ale to jim nedává mandát dělat si cokoli a porušovat pravidla. Neexistuje rozhodčí instituce, která by porušování pravidel trestala a respekt k pravidlům vynutila. Tato role je teď na celé občanské společnosti.

Demonstrace mají ten smysl, že budí pozornost. Že jako reflektory nasvěčují nekalé praktiky mocných. Vytahují problémy na světlo a činí z nich společenské téma. Mohou tak napomoci k proměně společenského vědomí. Protože bez toho, že si většina společnosti uvědomí, co se děje a postaví se proti tomuto znásilňování země, bez toho, že to společnost nakonec strašákům spočítá ve volbách, se nic změnit nemůže. Tahle práce – proměna společenského vědomí – je na každém z nás. Nikdo ji za nás neudělá. Potřebujeme mluvit s ostatními a vysvětlovat jim situaci.

Naši demokracii čekají možná ještě těžší časy než dosud. Možná. Jednu věc ale víme. Naše země se probouzí. Odpor proti nepřijatelnému sílí. Tři sta tisíc lidí přišlo na Letnou. A bude-li to třeba, přijdou zas. A bude-li to třeba, půjdou člověk od člověka vysvětlovat, co se děje. Za nikoho z nás to neudělá spolek Milion Chvilek. Je to na nás všech. Každý musíme dělat svůj díl práce. Pokud to však bude třeba, spojíme se opět na stovkách náměstí po celé zemi. Nebo na Letné. Jsme tady a musí se s námi počítat.

Čím slabší premiér, tím silnější prezident. Ale čím silnější občanská společnost, tím silnější demokracie.